

RELIXIÓN CATÓLICA

CEIP VILLAVERDE
MOURENTE

PROGRAMACIÓN

CURSO 2020 – 2021

Margarita Souto Paredes

1. INTRODUCCIÓN e contextualización da programación:

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara a un sistema educativo de calidade, inclusivo, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que cada alumno e alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades. Neste sentido establece unha nova ordenación curricular que, no caso da materia de Relixión e Moral Católica compete á Conferencia Episcopal.

A formación relixiosa e moral católica conta cunha longa tradición no sistema educativo español e, respondendo a razóns profundas da institución escolar e a dereitos humanos recoñecidos pola Constitución española, está garantida polo Acordo suscrito entre o Estado español e a Santa Sé sobre Ensino e Asuntos Culturais, asinado o 3 de xaneiro de 1979, no cal establécense os principios que fan posible as garantías constitucionais.

A Lei Orgánica de Mellora da Calidade da Educación, confire ao ensino das relixións o tratamento académico, en Educación Primaria, Secundaria e Bacharelato, que lles corresponde pola súa importancia para o logro da educación integral do alumno, conforme ao previsto na Constitución Española (art. 27.2 e 3) e nos acordos subscritos polo Estado español.

A Disposición Adicional Segunda responde ao dereito dos pais á formación relixiosa e moral dos seus fillos, segundo as súas conviccións, establecendo que a relixión católica incluírase como área ou materia nos niveis educativos que corresponda, que será de oferta obrigatoria para os centros e de carácter voluntario para os alumnos.

O currículo do ensino da relixión católica, establecido pola Conferencia Episcopal Española, e publicado no BOE con data de 24 de febreiro de 2015, constitúe unha síntese básica e global da mensaxe cristiá, adecuada á idade do alumno, ás esixencias epistemolóxicas da materia, ás expresións culturais da contorna e ás demandas didácticas do sistema educativo. Enmárcase nun contexto histórico e social, inclúe parte do gran acervo cultural e artístico que emana da fe católica e doutras confesións, e posibilita a análise comparada dos contidos en diálogo coa cultura do noso tempo.

A síntese da mensaxe cristiá, que se presenta no currículo, fundamenta e motiva os valores e actitudes básicos e favorece os hábitos de comportamento. Con todo, preténdese que o alumno adquira as competencias adecuadas á súa idade e no tempo de cada etapa.

Non podería existir unha formación integral e, xa que logo, unha educación de calidade, si non se desenvolvesen todas as capacidades inherentes ao ser humano, entre as cales atópase constitutivamente a capacidade transcendente. Esta capacidade básica do individuo, adquire o seu auténtico cumprimento na procura do sentido último da vida.

Enraizada no máis profundo do ser, o alumno vai descubríndoa -tendo en conta os niveis de aprendizaxe propios de cada idade- nos símbolos e signos da súa contorna, no progreso e humanización do propio ser humano, na linguaxe narrativo da Biblia, nos modelos cristiáns de identificación e, particularmente, na persoa de Xesucristo e a súa presenza na comunidade cristiá.

2. Previsión do desenvolvemento da programación nos seguintes escenarios:

2.2 Escenarios de actividade lectiva presencial: Seguirase a programación xeral de curso.

Dada a situación sanitaria actual que estamos a vivir neste momento coa Covid-19 e, seguindo as directrices marcadas pola dirección do centro, e recollidas no Plan de adaptación á crise da covid elaborado polo centro, a área de Relixión Católica impártese compartindo aula coa área de Valores (e coa área de Relixión Evanxélica en 3º de EP).

Deste xeito, segundo a dirección do centro, evítase ó máximo o risco de contaxio.

2.2.1 Escenarios de actividade lectiva semipresencial: Empregarase a aula virtual, non obstante para proveer o dereito á educación ao alumnado que non poda seguir a ensinanza telemática, a continuación describo diferentes escenarios que dentro da actividade semipresencial se poden dar e que ademais adáptanse a todas as situacións posibles e que asegura o seguimento contínuo do curso polo alumnado.

2.2.2 Alumnado con ausencia á aula por enfermidade: Entendendo que o alumnado cando está enfermo non está en condicións de realizar traballo nin de adquirir coñecementos. Non lle mandarei traballo, será unha vez á volta a aula cando eu como docente valorarei se o/a alumno/a non perdeu ningún dos contidos mínimos e pode seguir o ritmo da aula ou se pola contra precisa algunha actividade de reforzo que intentarei como norma xeral se realice dentro do horario da materia.

2.2.3 Alumnado en confinamento: O confinamento está establecido en 10 días polo que podería supoñer dúas sesións na maior parte dos grupos e 4 en segundo de primaria, actuarase do mesmo xeito que no apartado 1.2.3

2.2.4 Restricción do alumando por aula, baixada das ratios e que o centro educativo non teña espazo. Adaptaría este apartado á lexislación vixente no momento, podendo ser que cada subgrupo tivese clase presencial cada 15 días, alternando con unha semi presencial no medio, a hora presencial empregaríase para a exposición do tema adquisición de competencias e solución de erros comúns e individuais.

A hora que estarían na casa realizarían o traballo que lle marcaría na hora presencial, podendo esclarecerlle dúvidas por correo electrónico os que dispoñan del ou na clase presencial seguinte.

2.3 Confinamento total: Análise das producións presentadas a través de Aula Virtual, blogs e EDIXGAL.

3. Concreción das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso anterior

Dado que os contidos da materia de Relixión dos diferentes cursos son ampliados nos seguintes aqueles contidos que non foron adquiridos no curso anterior poden ser detectados mediante a avaliación inicial e por conseguinte traballados no curso presente.

4. Liñas xerais do plan de reforzo e recuperación das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso anterior.

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Criterio de avaliación

Valorar a importancia de coidar da Creación (natureza/persoas/animais).

Comprender a importancia de ter alguén que nos quere e coida.

Recoñecer a mensaxe e a ensinanza de algunhas parábolas de Xesús (bos comportamentos/valores).

Participar nas actividades propostas .

Estándar de aprendizaxe

- Recoñece a importancia de coidar do que nos rodea.
- Valora a importancia de ter o noso arredor persoas que nos queren e coidan.
- Aмосa interese por ver os vídeos e disfruta das ensinanzas das parábolas.
- Entrega as actividades propostas.
- Aмосa creatividade nas propostas entregadas.
- Aмосa no faladoiro/no correo electrónico/videoconferencia que lle gustou a tarefa.

OBSERVACIÓNS:

Dado a nova situación que estamos a vivir neste momento, e tendo en conta a liña metodolóxica do centro de non sobrecargar as familias, a proposta para a 3º avaliación dende a área de Relixión Católica é a seguinte: Unificar os criterios de avaliación da materia para toda a Etapa de Educación Primaria, facendo propostas de tarefas quincenais. Adaptando as propostas a idade do alumnado. Colaborando na coordinación das tarefas integradas propostas polas titorías, partindo dende a perspectiva de Valores, onde poderá participar tanto o alumnado matriculado na materia de Relixión Católica como na materia de Atención Educativa.

AVALIACIÓN:

2. Avaliación e cualificación

Procedementos de avaliación:

- Verificación das entregas de propostas de tarefas indicadas polo profesorado
- Análise das producións solicitadas ao alumnado (fotografía da actividade realizada)

- Observación e Intercambios orais durante as videoconferencias
- Recopilación dos materiais remitidos.

Instrumentos:

- Alumnado: Traballos realizados polo alumnado á petición do profesorado.
- Profesorado (ferramentas de avaliación):

Documentos de rexistro:

- Rexistro do traballo do alumnado (carpeta dixital e axenda do profesorado).
- Rexistro de seguimento de cada alumna e alumno, tomando nota da participación nas accións planificadas.
- Instrumento de valoración para comprobar o desempeño do alumnado nas tarefas solicitadas: presentación coidada das tarefas.

Terase en conta o nivel de realización do traballo, que estea o mellor realizado posible, atendendo ás condicións ou pautas establecidas para a súa realización. Valores acordados:

- Entrega de actividades ata un 25% = 5
- Entrega de actividades do 25% ata o 40% = 6
- Entrega de actividades do 50% ata o 60% = 7

- Entrega de actividades do 60% ata o 70% = 8
- Entrega de actividades do 80% ata o 90% = 9
- Entrega de actividades do 90% ata o 100% = 10

Cualificación final

Os Criterios de cualificación da avaliación final ordinaria estarán baseados nos resultados acadados na primeira e na segunda avaliación, esa cualificación poderá verse mellorada polo resultado do traballo realizado polo alumnado na 3ª avaliación en ningún caso poderá verse diminuída. A 3ª avaliación servirá para subir a nota do alumnado nunca para prexudicalo. En situacións normais a avaliación final é a media das tres avaliacións, mais nestas condicións adaptarase e calcularase de acordo coas seguintes porcentaxes:

50% da 1ª avaliación+ 45% da 2ª avaliación+ 5% da 3ª avaliación

(Sempre que non supoña unha diminución da cualificación, senón unha mellora con respecto da media da 1º e da 2º avaliación.)

Actividades

Visionado de vídeos, realización de debuxos, escribir palabra/texto relacionado co vídeo, contestar preguntas, lectura de información ...

Metodoloxía NON PRESENCIAL (Alumnado con conectividade e sen conectividade)

- Participación a través do faladoiro introducindo a proposta de actividade.
- Envío de proposta ao profesorado de nivel para que a engada no blog ou aula virtual.
- Comunicación co alumnado a través do faladoiro/ videoconferencias/correo electrónico.
- Participación nas tarefas integradas propostas por cada nivel a partir dunha temática de interese (actualidade, relacionadas cos proxectos de 2º trimestre, conmemoracións,...), partindo da globalización e do traballo colaborativo entre o profesorado.
- As propostas para o alumnado e as súas familias serán viables, sinxelas, flexibles e motivadoras, reforzarán vínculos, terán en conta as dificultades que teñen para un traballo autónomo, pero sobre todo para non crear desigualdades entre o alumnado.
- Tódalas propostas son inclusivas e adaptables ás posibilidades do alumnado con NEAE , contando se fose preciso coa orientación do DO, PT e AL.

Alumnado con conectividade:

- explicación da proposta no faladoiro,
- actividades colgada no blog,
- rexistro de actividade realizada na carpeta dixital/axenda do profesor,
- rexistro de seguimento do alumnado
- anotación no faladoiro/correo de actividade recibida e felicitación polo traballo realizado.

Alumnado sen conectividade:

Para o alumnado con falta de recursos dixitais tentarase buscar fórmulas alternativas de acceso ás actividades, así como o teléfono móbil do centro, o WhatsApp co mesmo número, o teléfono con número privado do profesorado, ata os servizos prestados pola Casa Azul, Fundación Meniños ou a Cruz Vermella, e empregaranse as mesmas canles para a achega das actividades ás titorías.

Materiais e recursos

Recursos TIC (blog, tokapp, páxinas web, programas específicos de creación de recursos, materiais en rede,...). Teléfono e whatsApp do centro. Vídeo-conferencia cando sexa posible. Recursos web. Actividades conxuntas de centro .

4. Información e publicidade

Información ao alumnado e ás familias

Remítirase información sobre esta adaptación da programación da materia de Relixión Católica do 3º trimestre ás familias a través de tokapp dende o centro indicando onde poden consultalas. Esta programación é provisional e poderá modificarse ata que sexa supervisada polo servizo de Inspección Educativa.

Publicidade

Publicación obrigatoria na páxina web do centro.

5. Relación de estándares de aprendizaxe avaliados da área que formarán parte dos perfís competenciais.

O ensino relixioso católico como materia integrada no currículo do alumno contribúe tamén, de xeito importante, ao desenvolvemento das competencias clave do currículo. Con todo, esta contribución non basta para que a área de relixión e moral católica concrete e especifique as súas propias competencias.

O ensino relixioso católico aporta elementos básicos en canto ao logro da **competencia en comunicación lingüística** (CCL) pois sérvese da linguaxe académica, das linguaxes que conforman a cultura que se transmite na área de relixión, así como das linguaxes do propio ensino relixioso.

O diálogo da fe coa cultura contribúe á competencia en comunicación lingüística na medida en que esixe exercitarse na escoita da palabra de Deus, nos diversos modos de comunicación que a acción de Deus sobre o home utilizou. A súa revelación é rica en distintas linguaxes. Así, a linguaxe bíblica e a súa riqueza de expresión e simboloxía, a linguaxe doutrinal e a súa precisión conceptual, analítica e argumental, a linguaxe litúrxica e a súa proximidade á linguaxe dos símbolos do pobo cristián, a linguaxe, en fin, testimonial que fai posible a transmisión vital do crido.

Respecto da **competencia matemática e as competencias básicas en ciencia e tecnoloxía** (CMCT) contribúe a expresar as ideas con rigor e orde, e a aprender a argumentar os diferentes contidos da materia estimando e xulgando a lóxica de tal argumentación. O desenvolvemento da ensinanza da relixión axuda a adquirir a competencia da busca da verdade a través da razón e do razoamento hipotético-dedutivo.

A Doutrina Social da Igrexa conecta a relixión co mundo físico, iluminando as respostas e as solucións aos problemas que xorden na interacción do ser humano co medio e consigo mesmo. Aporta unha valoración ética do uso da ciencia e da tecnoloxía.

Tamén apoia e dá sentido ás habilidades e destrezas relacionadas coa ecoloxía que se adquiren dende esta competencia, porque o cristián entende a Natureza como creación de Deus, polo que a valora, a coida e a fomenta.

A área de relixión integra a utilización das TIC para informar, aprender e comunicarse. Busca, obtén e analiza información sobre a realidade relixiosa, a procesa, a comunica e a transforma en coñecemento. Así, a pesares de que o saber específico da área non está relacionado de forma directa coas novas tecnoloxías, si se está a contribuír, igual que as outras materias do currículo de Educación Primaria establecido pola Lomce, na consecución da **competencia dixital** (CD).

O ensino relixioso contribúe positivamente ao desenvolvemento da competencia de **aprender a aprender** (CAA) no estudo e reflexión da mensaxe cristiá facilitando o impulso do traballo en equipo polo seu intrínseco sentido comunitario, propoñendo non só unha proposta consensuada de valores e actitudes, senón un marco de referencia aceptado voluntariamente segundo as súas conviccións, que deberá ser crisol na procura da verdade e do ben.

Con relación ás **competencias sociais e cívicas** (CSC), na que se integran os elementos esenciais para a humanización, tanto personais como interpersonais e interculturais, e se recollen tódalas formas de comportamento que preparan ás persoas para participar dunha maneira eficaz e construtiva na vida social e profesional, o ensino relixioso católico aporta a fundamentación e xerarquización dos valores e virtudes que contribúen a educar a dimensión moral e social da personalidade do alumno, en orde a facer posible a maduración na corresponsabilidade, o exercicio da solidariedade, da liberdade, da xustiza e da caridade. Todo iso, como expresión coherente do coñecemento de Deus revelado en Xesucristo. Iso conleva mellorar as relacións interpersonais baseadas en principios e valores que emanan da persoa de Cristo e axuda, en consecuencia, a afrontar as situacións de conflito mediante o diálogo, o perdón e a misericordia, valores xenuinamente cristiáns. No máis profundo do ser cristián xorde o gran valor da fraternidade universal. De aí ven que as mínimas esixencias éticas de convivencia, participación, respecto á diversidade sexan consecuencias da fe cristiá.

O **sentido de iniciativa e espírito emprendedor** (CSIEE) non poderá realizarse no alumno si non comeza xa a adestrarse no coñecemento de si mesmo, no seu ser máis profundo, nas súas potencialidades, na súa dignidade e no seu sentido. A formación relixiosa católica aporta á devandita competencia unha cosmovisión que dá sentido á vida e, xa que logo, ao sentido da cultura e da identidade mesma da persoa humana. Unha cosmovisión que fai posible a formación integral do alumno fronte a visións parciais e determinantes da liberdade propia. É finalidade fundamental do que facer da escola que os alumnos e as alumnas descubran a súa identidade persoal, facelos protagonistas da súa propia vida, construtores do mundo no que viven, pero isto non será posible sen unha apertura ao significado último e global da súa existencia humana.

A relixión e moral católica aporta á **conciencia e expresións culturais** (CCEC), unha valoración crítica da cultura á luz do evanxeo, motivando ao mesmo tempo o aprecio da propia cultura e a estima adecuada doutras tradicións culturais e relixiosas. A contribución ao desenvolvemento desta competencia está relacionada cos seus aspectos de coñecemento e valoración de toda a expresión artística, plástica, histórica, simbólica, lingüística, de costumes, ritos, festas, valores e modos de vida impregnados polo cristianismo dende a súa orixe ata o seu desenvolvemento actual, como manifestación do feito relixioso.

A cultura e a historia europea occidental, e a propia historia e cultura española, non poden ser comprendidas e asumidas de prescindires do feito relixioso presente sempre na historia cultural dos pobos.

En síntese, o ensino relixioso católico non se reduce a un ensino de valores; diríxese á persoa concreta nas súas raíces, nas súas posibilidades humanas e, sobre todo, diríxese ao ser humano na súa finalidade trascendente. Todo iso conleva o ofrecimento do Evanxeo de salvación de Xesucristo, para que, unha vez coñecido, xurda a humanidade nova feita de homes novos conforme ao designio de Deus

6 Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable de:

- Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.
- Obxectivos e contidos desenvolvidos.
- Temporalización.
- Grao mínimo de consecución para superar a materia.
- Procedementos e instrumentos de avaliación.

1º de PRIMARIA

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
REC-B1.1	1º-RECB1.1.1 - Coñece, respecta e cuida a obra creada.	Coñece a obra creada.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CAA
REC-B1.1	1º-RECB1.1.2 - Expresa con palabras propias o asombro polo que Deus fai.	Asómbrase polo que Deus fai.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL
REC-B1.2	1º-RECB1.2.1 - Identifica e enumera os cuidados que recibe na súa vida como don de Deus.	Identifica os cuidados que recibe na súa vida como don de Deus.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B1.3	1º-RECB1.3.1 - Coñece e aprecia a través de modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus.	Aprecia a través de modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B1.3	1º-RECB1.3.2 - Memoriza e reproduce fórmulas sinxelas de petición e agradecemento.	Reproduce fórmulas sinxelas de petición e agradecemento.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CCL

REC-B2.1	1º-RECB2.1.1 - Coñece e valora que Deus fala a Abraham e Moisés para ser o seu amigo.	Coñece que Deus fala con abraham e Moisés para ser o seu amigo.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B2.1	1º-RECB2.1.2 - Sinala e representa as	Sinala as características da amizade de Deus co home:		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC, CCL
	características da amizade de Deus co home: coidado, protección, acompañamento, colaboración, etc.	coidado, protección. acompañamento, colaboración ...				INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	
REC-B3.1	1º-RECB3.1.1 - Identifica a María e a Xesús como comunidade na que Deus faise presente entre os homes	Identifica a María e a Xesús.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B3.1	1º-RECB3.1.2 - Valora e respecta a familia de Xesús a semellanza sa súa.	Valora a familia de Xesús a semellanza da súa.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B3.2	1º-RECB3.2.1 - Nomea e asocia, lugares e acontecementos importantes da vida de Xesús.	Nomea lugares e acontecementos da vida de Xesús.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B3.3	1º-RECB3.3.1 - Nomea e secuencia representacións gráficas dos momentos esenciais da paixón, morte e resurrección de Xesús.	Nomea os momentos esenciais da paixón, morte e resurrección de Xesús.A		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B4.1	1º-RECB4.1.1 - Asocia as características da familia da Igrexa coas da súa familia.	Coñece as características da familia da Igrexa en semallanza coa súa propia familia.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC

REC-B4.2	1º-RECB4.2.1 - Expresa o respecto ao templo como lugar sagrado.	Respecta o templo como lugar sagrado.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCEC
REC-B4.3	1º-RECB4.3.1 - Coñece e expresa o sentido do domingo.	Coñece o sentido do domingo.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCEC

2º de PRIMARIA

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
REC-B4.3	2º-REC-B.4.3.1 - Relaciona a unidade da Igrexa coa a unidade dos órganos do seu propio corpo.	Compara a unidade da Igrexa coa a unidade dos órganos do seu propio corpo.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B4.3	2º-REC-B.4.3.2 - Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como Pai de todos.	Sinala nunha representación gráfica a Deus como Pai de todos.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B4.4	2º-REC-B.4.4.1 - Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.	Constrúe un calendario para situar os tempos litúrxicos.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B1.1	2º-REC-B1.1.1 - Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que lle fan feliz a el e as persoas da súa contorna.	É consciente dos momentos e as cousas que lle fan feliz a el e as persoas da súa contorna.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC

REC-B1.2	2º-REC-B1.2.1 - Descubre a nomea situacións nas que necesita das persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.	Descubre situacións nas que necesita das persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B1.3	2º-REC-B1.3.1 - Valora e agradece que Deus creoulle para ser feliz.	Agradece que Deus creoulle para ser feliz.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B1.4	2º-REC-B1.4.1 - Le e comprende o relato bíblico do Paraíso.	Le o relato bíblico do Paraíso.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC, CCL
REC-B1.4	2º-RECB-1.4.2 - Identifica e representa gráficamente os dons que Deus fai ao home na Creación.	Identifica os dons que Deus fai ao home na Creación.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B1.4	2º-REC-B1.4.3 - Expresa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratuidade de Deus pola súa amizade.	Expresa, de forma sinxela, a gratuidade de Deus pola súa amizade.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CLC, CSC
REC-B2.1	2º-REC-B2.1.1 - Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia.	Coñece relatos bíblicos da acción creadora de Deus na historia.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CCL, CSC
REC-B2.1	2º-REC-B2.1.2 - Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia.	Selecciona distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC
REC-B2.2	2º-REC-B2.2.1 - Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos.	Asocia comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CD, CCL, CSC

REC-B2.2	2º-REC-B2.2.2 - Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus.	Relata momentos da vida dos Patriarcas onde se expresa a protección, o coidado, e o acompañamento de Deus.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B2.3	2º-REC-B2.3.1 - escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda ao pobo de Israel.	Relata coas súas palabras momentos nos que Deus axuda ao pobo de Israel.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC
REC-B3.1	2º-REC-B3.1.1 - Le e expresa, verbal ou gráficamente o relato da Anunciación.	Le o relato da Anunciación.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC, CCEC
REC-B3.1	2º-REC-B3.1.2 - Dramatiza a misión dos personaxes que interviñen na Anunciación.	Dramatiza a Anunciación.	X			PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CCEC, CSC
REC-B3.2	2º-REC-B3.2.1 - Identifica os signos do Advento como tempo de espera.	Coñece o Advento.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B3.2	2º-REC-B3.2.2 - Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.	Valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B3.3	2º-REC-B3.3.1 - Coñece o relato do nacemento de Xesús e descobre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal.	Coñece o relato do nacemento de Xesús.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC, CCL
REC-B4.1	2º-REC-B4.1.1 - Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.	Explica coas súas palabras o Bautismo.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL

REC-B4.1	2º-REC-B4.1.2 - Identifica aos pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús.	Identifica aos bautizados como pobo xerado por Xesús.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B4.2	2º-REC-B4.2.1 - Asocia os elementos materiais do auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental.	Coñece os elementos do Bautismo: auga,luz e óleo.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC

3º de PRIMARIA

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
REC-B1.1	3º-REC-B.1.1.1 - Recorda e narra experiencias recentes nas que descubriu que a familia, os amigos ou a contorna son un agasallo.	Narra experiencias recentes nas que descubriu que a familia son un agasallo.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CAA, CCL
REC-B1.1	3º-REC-B.1.1.2 - Enumera, describe e comparte situacións, persoas ou cousas polas que está agradecido.	Nomea situacións, persoas ou cousas polas que está agradecido.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B1.2	3º-REC-B.1.2.1 - Distingue e enumera accións persoais que lle fan feliz ou infeliz.	Distingue accións persoais que lle fan feliz ou infeliz.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC

REC-B1.3	3º-REC-B.1.3.1 - Le, identifica e explica coas súas palabras as consecuencias do rexeitamento de Adán e Eva ao don de Deus, descritas no relato bíblico.	Le as consecuencias do rexeitamento de Adán e Eva ao don de Deus, descritas no relato bíblico.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B2.1	3º-REC-B.2.1.1 - Aprende e ordea cronolóxicamente os principais feitos da historia de Moisés.	Aprende os principais feitos da historia de Moisés.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CSC
REC-B2.1	3º-REC-B.2.1.2 - Coñece e describe a misión de Moisés no relato bíblico.	Coñece a misión de Moisés no relato bíblico.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B2.2	3º-REC-B.2.2.1 - Expressa gráficamente momentos significativos da tarefa de Moisés para liberar ao pobo.	Dibuja momentos significativos da tarefa de Moisés para liberar ao pobo.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B2.2	3º-REC-B.2.2.2 - Coñece o contido da Alianza, identifica as súas implicacións e toma conciencia do sentido que poden ter na vida actual.	Coñece o contido da Alianza.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B2.3	3º-REC-B2.3.1 - Deseña de xeito ordeado viñetas que recollan os signos da amizade de Deus durante a travesía do seu pobo polo deserto.	Deseña viñetas que recollan os signos da amizade de Deus durante a travesía do seu pobo polo deserto.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC, CCL
REC-B2.3	3º-REC-B2.3.2 - Interésase e agradece os signos do coidado de Deus na súa vida: a saúde, a familia, a escola, os amigos.	Agradece os signos do coidado de Deus na súa vida: a saúde, a familia, a escola, os amigos.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC

REC-B3.1	3º-REC-B3.1.1 - Narra os cambios que o Bautismo introduce na vida de Xesús.	Narra o Bautismo de Xesús.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC, CCL
REC-B3.2	3º-REC-B3.2.1 - Descubre e subliña, nos relatos de milagres, os xestos e accións de Xesús que fan felices aos homes.	Descubre, nos relatos dos milagres, os xestos e accións de Xesús que fan felices aos homes.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B3.2	3º-REC-B3.2.2 - Respecta e valora o comportamento de Xesús cos pecadores.	Respecta o comportamento de Xesús cos pecadores.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B3.3	3º-REC-B3.3.1 – Identifica e comenta algunhas características diferenciais nas respostas das persoas que chama Xesús nos relatos evanxélicos.	Comenta algunhas características diferenciais nas respostas das persoas que chama Xesús nos relatos evanxélicos.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B4.1	3º-REC-B4.1.1 - Busca testemuñas da acción misioneira e caritativa da Igrexa como continuidade da misión de Xesús.	Busca, con axuda, testemuñas da acción misioneira e caritativa da Igrexa como continuidade da misión de Xesús.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B4.1	3º-REC-B4.1.2 - Crea relatos breves para expresar como a acción misioneira, a caridade e os sacramentos axudan a lograr a felicidade das persoas.	Crea relatos breves, de xeito guiado, para expresar como a acción misioneira, a caritativa e os sacramentos axudan a lograr a felicidade das persoas.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CD, CSC, CSIEE
REC-B4.2	3º-REC-B4.2.1 - Compón textos que expresen o diálogo da persoa con Deus.	Compón textos, coas súas palabras, que expresen o diálogo da persoa con Deus.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CLC, CSC

REC-B4.2	3º-REC-B4.2.2 - Recompila e pon en común cos seus compañeiros oracións que a comunidade cristiá utiliza a cotío.	Con axuda, recompila e pon en común cos seus compañeiros oracións que a comunidade cristiá utiliza a cotío.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CLC, CSC, CCEC
REC-B4.3	3º-REC-B4.3.1 - Observa e descobre na vida dos santos manifestacións da amizade con Deus.	Observa na vida dos santos manifestacións da amizade con Deus.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CSIEE
REC-B4.4	3º-REC-B4.4.1 - Explica significativamente a orixe do Nosopai.	Explica, con axuda, a orixe do Nosopai.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CCL, CSC
REC-B4.4	3º-REC-B4.4.2 - Reconstrúe e dramatiza o contexto no que Xesús entrega a oración do Nosopai aos discípulos.	Coñece o contexto no que Xesús entrega a oración do Nosopai aos discípulos.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CCL, CSC

4º de PRIMARIA

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
REC-B1.1	4º-REC-B1.1.1 - Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.	Sinala situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CCL, CSC

REC-B1.1	4º-REC-B1.1.2 - Cualifica o tipo de pecado en situacións da súa contorna e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.	Cualifica, de xeito guiado, o tipo de pecado en situacións da súa contorna.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CCL, CSC
REC-B1.2	4º-REC-B1.2.1 - Recordar e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.	Recordar situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B2.1	4º-REC-B2.1.1 - Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaa a situacións actuais.	Sitúa, con axuda, no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CLC, CSC
REC-B2.1	4º-REC-B2.1.2 - Recordar e narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus.	Narra acontecementos actuais nos que se rexeitou a amizade con Deus.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CSC
REC-B2.2	4º-REC-B2.2.1 - Descubrir e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.	Descubrir as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CLC, CSC
REC-B2.3	4º-REC-B2.3.1 - Identificar e descubrir comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.	Descubrir comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CLC, CSC

REC-B2.4	4º-REC-B2.4.1 - Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.	De xeito guiado, compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CLC, CSC
REC-B2.4	4º-REC-B2.4.2 - Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus perdóalle. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.	Recoñece escenas da historia de David nas que Deus perdóalle. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B2.5	4º-REC-B2.5.1 - Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.	Reconstrúe escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B3.1	4º-REC-B3.1.1 - Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.	Crea relatos, de xeito guiado, onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.		X		PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CLC, CSC
REC-B3.2	4º-REC-B3.2.1 - Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas de perdón e explícaas.	Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaas coas súas palabras.		X		PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CD, CCEC
REC-B3.3	4º-REC-B3.3.1 - Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evanxélicos.	Busca trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evanxélicos.		X		PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CLC, CSC
REC-B3.4	4º-REC-B3.4.1 - Secuencia ordeadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.	Secuencia ordeadamente escenas da Historia da Paixón.			X	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CCEC, CLC, CSC

REC-B3.4	4º-REC-B3.4.2 - Distingue e explica frases do relato da oración do Horto dos Olivos que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.	Explica, coas súas palabras, frases do relato da oración do Horto dos Olivos que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.			X	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CLC, CSC
REC-B4.1	4º-REC-B4.1.1 - Coñece e explica as condicións para acoller o perdón de Deus.	Coñece as condicións para acoller o perdón de Deus.			X	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CSC
REC-B4.1	4º-REC-B4.1.2 - Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón.	Describe, con axuda, os pasos da celebración do sacramento do Perdón.			X	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CCEC, CSC
REC-B4.2	4º-REC-B4.2.1 - Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.	Coñece símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.			X	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CCEC, CSC
REC-B4.3	4º-REC-B4.3.1 - Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.	Investiga con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial.			X	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CD, CCEC, CSIEE

5º de PRIMARIA

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
REC-B1.1	5º-REC-B1.1.1 - Localiza, a través de diversas fontes, biografías que mostrán do ben. Comparte cos seus compañeiros os trazos máis significativos.	Localiza, con axuda, a través de diversas fontes, biografías que mostran o desexo do ser humano do ben. Comparte cos seus compañeiros os trazos máis significativos.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CD, CSC
REC-B1.2	5º-REC-B1.2.1 - Xustifica críticamente as consecuencias que se derivan de facer o ben.	Reflexiona as consecuencias que se derivan de facer o ben.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B1.2	5º-REC-B1.2.2 - Propón situacións na historia que manifestan o beneficio de facer o ben.	Localiza situacións na historia que manifestan o beneficio de facer o ben.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CSIEE
REC-B2.1	5º-REC-B2.1.1 - Define o término bíblico de Alianza.	Coñece o término bíblico de Alianza.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CLC
REC-B2.1	5º-REC-B2.1.2 - Explica e sintetiza os trazos característicos da Alianza de Deus co seu pobo.	Explica os trazos característicos da Alianza de Deus co seu pobo.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B2.2	5º-REC-B2.2.1 - Clasifica e é consciente do contido do decálogo.	Clasifica o contido do decálogo.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B2.2	5º-REC-B2.2.2 – Describe coas súas palabras experiencias da súa vida relacionadas cos mandamentos.	Relaciona experiencias propias cos mandamentos.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CLC

REC-B2.3	5º-REC-B2.3.1 - Nomea e clasifica os grupos de libros no Antigo e Novo Testamento.	Nomea os grupos de libros no Antigo e Novo Testamento..		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CLC
REC-B2.4	5º-REC-B2.4.1 - Confecciona materiais para situar cronolóxicamente os principais libros da Biblia.	Confecciona materiais para situar, con axuda, cronolóxicamente os principais libros da Biblia.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC
REC-B3.1	5º-REC-B3.1.1 - Interpreta e aprecia o cambio que orixinou o encontro con Xesús nalgúns dos personaxes que aparecen nos evanxeos.	Decátase do cambio que orixinou o encontro con Xesús nalgúns dos personaxes que aparecen nos evanxeos.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC
REC-B3.2	5º-REC-B3.2.1 - Selecciona, xustifica a elección e explica por escrito o significado dalgúns milagres.	Explica por escrito o significado dalgúns milagres.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC, CCEC
REC-B3.2	5º-REC-B3.2.2 - Dramatiza con respecto algúns milagres narrados nos evanxeos.	Dramatiza, de xeito guiado, con respecto algúns milagres narrados nos evanxeos.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC, CCEC
REC-B3.3	5º-REC-B3.3.1 - Extrapola as afirmacións das testemuñas recollidas nos primeiros capítulos dos Feitos dos Apóstolos onde se recoñece que a resurrección é acción de Deus.	Busca, con axuda, as afirmacións das testemuñas recollidas nos primeiros capítulos dos Feitos dos Apóstolos onde se recoñece que a resurrección é acción de Deus.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC

REC-B3.3	5º-REC-B3.3.2 - Reconstrúe utilizando as TIC os encontros co Resucitado que describen os relatos evanxélicos.	Investiga, utilizando as TIC, os encontros co Resucitado que describen os relatos evanxélicos.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CD, CCL
REC-B3.3	5º-REC-B3.3.3 - Busca e explica signos e xestos da Comunidade cristiá onde se manifesta a presenza de Xesús hoxe.	Busca signos e xestos da Comunidade cristiá onde se manifesta a presenza de Xesús hoxe.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC
REC-B4.1	5º-REC-B4.1.1 - Identifica e describe os trazos e funcións dos diferentes membros da comunidade eclesial.	Identifica os trazos e funcións dos diferentes membros da comunidade eclesial.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B4.2	5º-REC-B4.2.1 - Explica e valora o significado das palabras de Xesús na Última Cea.	Explica, coas súas palabras, o significado das palabras de Xesús na Última Cea.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CLC, CSC
REC-B4.2	5º-REC-B4.2.2 - Asocia a celebración da Eucaristía coas palabras e os xestos de Xesús na Última Cea.	Asocia a celebración da Eucaristía coas palabras e os xestos de Xesús na Última Cea.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSC

6º de PRIMARIA

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
						Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
REC-B1.1	6º-REC-B1.1.1 - Identifica e xuzga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz.	Identifica situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz..	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC
REC-B1.2	6º-REC-B1.2.1 - Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.	Busca e compara distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC, CSIEE
REC-B1.3	6º-REC-B1.3.1 - Descubre e explica por qué os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.	Descubre o por qué os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCEC
REC-B1.4	6º-REC-B1.4.1 - Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambio para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.	Investiga acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambio para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz..	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CSC, CSIEE

REC-B2.1	6º-REC-B2.1.1 - Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran á persoa.	Identifica expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran á persoa.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC
REC-B2.1	6º-REC-B2.1.2 - Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.	Investiga e relaciona a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CCEC, CSIEE
REC-B2.1	6º-REC-B2.1.3 - Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.	Busca, colaborando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CCL, CSC
REC-B3.1	6º-REC-B3.1.1 - Busca nos discursos do Evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado.	Busca nos discursos do Evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CAA
REC-B3.1	6º-REC-B3.1.2 - Identifica e sintetiza os rasgos que Xesús desvela do Pai nos discursos do Evanxeo de Xoán.	Identifica os rasgos que Xesús desvela do Pai nos discursos do Evanxeo de Xoán.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC
REC-B3.2	6º-REC-B3.2.1 - Extrapola as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer ó Pai con situacións que viven os seres humanos.	Sinala as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer ó Pai con situacións que viven os seres humanos.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CSC

REC-B3.3	6º-REC-B3.3.1 - Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.	Busca a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCL
REC-B3.3	6º-REC-B3.3.2 – Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.	Compara as accións de Xesús coas da Igrexa.		X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CSC, CD
REC-B4.1	6º-REC-B4.1.1 - Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa.	Coñece a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC
REC-B4.1	6º-REC-B4.1.2 - Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.	Coñece os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCEC
REC-B4.2	6º-REC-B4.2.1 - Extrapola e explica os principais signos pascuais.	Explica,coas súas palabras, os principais signos pascuais.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA, CCEC
REC-B4.2	6º-REC-B4.2.2 - Crea unha composición onde se exprese a ledicia e a paz que experimentaron os discípulos ao atoparse co Resucitado.	Crea,de xeito guiado, unha composición onde se exprese a ledicia e a paz que experimentaron os discípulos ao atoparse co Resucitado.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC, CCEC, CAA
REC-B4.3	6º-REC-B4.3.1 - Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.	Localiza testemuños de cristiáns onde se note o cambio xerado polo encontro co Resucitado			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL, CSC

7. Concrecións metodolóxicas da materia.

A normativa educativa derivada da LOMCE define metodoloxía didáctica como: «conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de maneira consciente e reflexiva, coa finalidade de posibilitala aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos plantexados» (Real Decreto 126/2014, de 28 de febreiro. Neste sentido a asignatura de Relixión Católica utilizará unha metodoloxía que respetará os seguintes principios:

- Recoñecemento do rol do docente. O docente é peza clave na elaboración e implementación de actividades de aula axustadas ó grupo concreto que está ensinando. A súa formación resulta, polo tanto, fundamental a hora de garantizalo éxito do proceso de aprendizaxe.
- Adaptación ó ámbito emocional e cognitivo dos estudantes respetando o desenvolvemento psicoevolutivo propio de cada etapa. Esta atención permitirá combinar de maneira adecuada o concreto e o abstracto, o traballo individual e o de grupo, o manipulativo, experiencial e visual cos aspectos conceptuais.
- Respeto polos ritmos e estilos de aprendizaxe dos alumnos. Non tódolos alumnos e alumnas son iguais, non todos aprenden á mesma velocidade nin utilizan as mesmas estratexias. A atención á diversidade e o desenvolvemento da inclusión comeza na asunción deste principio fundamental.
- Consideración da dimensión humanista. Todas as aprendizaxes estarán ó servizo da formación humana. A asignatura de relixión, dende a súa clave personalizadora, require que todo tipo de aprendizaxes, instrumentais, cognitivas, actitudinais, socio afectivas non sexan consideradas fin en sí mesmas senon que estén ó servizo da formación integral do ser humano.
- Respeto pola curiosidade e inquietudes do alumnado.

Consideración dos intereses e expectativas dos alumnos así como dos coñecementos previos, de maneira que se garantice unha aprendizaxe significativa.

- Seguimento dos criterios de avaliación educativa. Para facilitalo cumprimento destes principios metodolóxicos aplicaráselle unha avaliación continua, global e

formativa o longo do proceso de ensinanza e aprendizaxe; e sumativa ó final do proceso, de maneira que se avalie o nivel de logro alcanzado. A avaliación obxetiva garantirá unha valoración axeitada da dedicación, esforzo e rendimento de todos os alumnos.

- Desenvolvemento da aprendizaxe en equipo e/ou cooperativo. O estudo e reflexión do cristianismo, pola súa intrínseca dimensión comunitaria, é unha asignatura axeitada para desarrollalo traballo en equipo e a aprendizaxe cooperativa. Utilización educativa dos recursos tecnolóxicos.
- A ensinanza da relixión promoverá a utilización da tecnoloxía da información e a comunicación non só dunha maneira instrumental, que resulte útil ó alumno na búsqueda de información ou na resolución de problemas plantexados na clase, senon procurando a súa integración na vida da persoa e o seu uso ético. As redes sociais ou as ferramentas de construción e manipulación de imaxes, por exemplo, son instrumentos que permiten novas formas de expresión da cultura e a identidade persoal que hai que aprender a dominar..

8. Materiais e recursos didácticos.

Dentro da súa autonomía pedagóxica, os centros docentes son os que definen os métodos de ensinanza na aula, de acordo cos principios pedagóxicos. Tamén deciden sobre os materiais curriculares e os recursos didácticos. A súa vez, cada docente posee liberdade para tomar as súas propias decisións metodolóxicas, que serán respetuosas co acordado a nivel de centro e co establecido polas administracións educativas correspondentes.

Como principios metodolóxicos a seguir:

- a. Partese do nivel de desenvolvemento do alumno, nos seus distintos aspectos, para construír, a partir de aí, outras aprendizaxes que favorezcan e melloren dito nivel de desenvolvemento.
- b. Buscase lograr un hábito lector eficaz potenciando a lectura comprensiva e o análise crítico da mesma, a tal fin dedicarase un tempo diario da sesión de clase.

- c. Destacala necesidade de estimularo desarrollo de capacidades xerais e de competencias básicas e específicas por medio da realización de actividades.
- d. Daráse prioridade á comprensión dos contidos que se traballan fronte a súa aprendizaxe mecánica.
- e. Dase importancia á educación personalizada, que combina os principios de individualización e de traballo colaborativo (o traballo en grupo como recurso metodolóxico).
- f. Favorecese a implicación do alumno e o continuo desarrollo dunha inquietude pola observación, a búsqueda activa, a investigación, a organización e a autonomía, e xerar estratexias persoais para acometer novas aprendizaxes de maneira autónoma.
- g. Fomentase a reflexión persoal sobre o realizado e a elaboración de conclusións con respecto ó que se aprendeu, de modo que o alumno poida analizo seu progreso respecto os seus coñecementos.
- h. Poráse especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades. Para iso, incluíránse tamén actividades de reforzo, para aqueles alumnos con dificultades de aprendizaxe, e actividades de ampliación para os que poidan avanzar a maior ritmo.
- i. Prestase atención ós procesos de comprensión, análise e crítica de mensaxes audiovisuais propios dos medios de comunicación, potenciando a súa adecuada utilización.
- j. Supeditase, ó servizo da aprendizaxe, o uso das novas tecnoloxías da información, da comunicación e do coñecemento.

Todos estos principios teñen como finalidade que os alumnos sexan, gradualmente, capaces de aprender de forma autónoma.

As diferentes claves pedagóxicas do proxecto – educación emocional, intelixencias múltiples, educación en valores- están integradas no desarrollo secuenciado dos contidos curriculares a través das actividades propostas. As actividades que se propoñen son

variadas e están deseñadas para o traballo individual e en grupo. Procúrese que as actividades sexan realistas co tempo que implican. De igual maneira é a través das actividades, por encima de outros aspectos, desde dónde se aborda desde a nosa programación o enfoque competencial.

Todas as unidades didácticas manteñen unha estrutura clara e recoñecible e están concebidas para que, con flexibilidade, cada profesor poida levalo á realidade de cada aula ca garantía de que está desenvolvendo os contidos que establece o currículo de relixión desde as claves pedagóxicas da LOMCE e as específicas deste proxecto. A estrutura sempre será:

Punto de partida. Partese de situacións que reflexan sentimentos e emocións. Detectase a emoción que recorrerá como eixe emocional toda a unidade. Parte da observación para profundizar na experiencia do alumno. Fomenta o descubrimento tanto do mundo interior do neno como do entorno que lle rodea.

Relato bíblico: Os contidos bíblicos abórdanse desde a emoción que vertebra a unidade e en conexión cos contidos que se van a desenvolver. O relato presentase coa posibilidade de traballalo cun recurso audiovisual para favorecer a comprensión do texto. Facilita a comprensión do relato con actividades de observación, de comprensión lectora e glosarios.

Desarrollo de contidos: Os contidos do currículo oficial da asignatura presentanse axustados ás características do desenvolvemento dos alumnos desta idade. Os recursos tipográficos e de redacción poñense ó servizo dos contidos para que sexan facilmente recoñecibles polos alumnos as ideas principais ou os termos relevantes. No desenvolvemento dos contidos realízase unha síntese entre a emoción, o contido bíblico e o contido teolóxico. Para facilitar a autonomía da aprendizaxe dos alumnos, as actividades que se propoñen invitan ó alumno a reflexionar sobre o seu proceso de comprensión dos contidos. Neste apartado presentase un personaxe que encarna os valores cristiáns traballados na unidade.

Aprendin. Das condicións da avaliación que inflúen na motivación e a aprendizaxe sábese que é positivo que na avaliación se potencie a autoavaliación do

progreso. Por eso, ademáis de mapas conceptuais e sínteses dos contidos traballados na unidade, ofrecense ós alumnos a oportunidade de que reflexionen sobre o seu propio proceso de ensinanza e aprendizaxe de maneira que recopilen a aprendizaxes máis significativas.

Aprendemos máis. As intelixencias múltiples traballanse a partir dunha batería de actividades diversas que foron pensadas para que cada alumno integre os contidos a partir das súas propias capacidades. Podría ser:

Leemos. Textos literarios relacionados cos contidos da unidade. Traballase fundamentalmente a intelixencia lingüístico-verbal.

Contemplamos. Análises de obras de arte e desenvolvemento de habilidades artísticas.

Traballase fundamentalmente as intelixencias visual-espacial, naturalista e intrapersonal.

Investigamos. Actividades lúdicas de investigación e elaboración de proxectos. Inclúense propostas de actividades grupales. Traballase fundamentalmente as intelixencias lóxico-matemática, interpersonal e cinestésica-corporal.

9. Criterios de cualificación e promoción do alumnado.

Aplicarase o principio de avaliación continua, fundamentada no seguimento do proceso de ensino-aprendizaxe. Os pasos serán:

- **Avaliación inicial:** A súa finalidade é coñecer os preconceptos que os alumnos e alumnas posúen da temática a tratar. Efectuarase unha serie de preguntas relacionadas con cada unidade temática de maneira que nos permita establecer o punto do que partir.
- **Avaliación formativa:** En cada unha das tres avaliacións procederase a controlar o grado de consecución dos obxectivos, criterios de avaliación e mínimos establecidos.
- **Avaliación sumativa:** Indicaranos o nivel de aprendizaxe alcanzado polo alumnado en relación coas capacidades indicadas nos obxectivos establecidos.

Os procedementos e instrumentos que se utilizarán son:

- **A observación sistemática do traballo do alumno ou alumna:** a súa participación, o interese, a exposición de dúbidas, a resolución de exercicios, ec. (40%)

- A implicación en cada un dos proxectos de investigación realizados. (40%)
- Probas escritas específicas . (20%)

	Sempre	Ás veces	Nunca	
Participación				40%
Conduta adecuada e interese				
Exposición de dúbidas				
Resolución de exercicios				
Proxectos de investigación				40%
Probas escritas				20%

A periodicidade da análise da información extraída destes instrumentos permitirá profundar ou repasar, así como detectar as posibles dificultades de aprendizaxe.

En calquera dos escenarios contemplados alcanzarse unha cualificación positiva en cada unha das avaliacións e na final, si o alumno ou alumna consegue superar os criterios de avaliación e mínimos esixibles.

10. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.

Ao finalizar cada unidade didáctica levarase a cabo unha avaliación da mesma, seguindo unha batería de preguntas (sobre a temporalización, o desenvolvemento dos obxectivos didácticos, o manexo dos contidos, os descritores e desempeños competenciais, as tarefas e estratexias metodolóxicas, os criterios de avaliación e a súa claridade, as evidencias dos estándares de aprendizaxe, a adopción adecuada das posibles medidas de atención á diversidade...) que permitan valorar o funcionamento na aula e poder así establecer estratexias de mellora.

De igual xeito, este proceso realizarase ao final de cada trimestre para avaliar a programación didáctica no seu conxunto e poder introducir cambios no seguinte trimestre.

11. Deseño de avaliación inicial (considerando as conclusións principais dos informes individualizados elaborados á finalización do curso 2019/2020) e medidas a adoptar en función dos resultados.

O curso pasado non fun eu a mestra de Relixión do Centro polo que revisarei os informes para cerciorarme da situación de cada alumno/a e da aula en xeral, aínda así realizarei unha **avaliación inicial**, que facilita a valoración dos coñecementos previos, as capacidades e as actitudes do alumnado, co obxecto de adecuar o proceso de ensinanza-aprendizaxe á realidade das súas posibilidades e para verificar que os contidos dados o curso pasado están afianzados.

A avaliación inicial tomará como referencia os mínimos exixibles asociados o curso-ciclo anterior, e das cales se derivan as seguintes medidas:

- Medidas xerais de grupo (metodolóxicas, curriculares e organizativas).
- Actividades de reforzo e profundización ou enriquecemento curricular.
- Plans individuais para o alumnado con dificultades.
- Adaptacións curriculares non significativas de grupo ou individuais (metodolóxicas, organizativas, nos procedimentos e instrumentos de avaliación, na priorización de contidos).
- Adaptacións curriculares significativas individuais para alumnado con necesidades educativas especiais ou con outras necesidades específicas de apoio educativo que as precisen.

- Adaptacións curriculares significativas de ampliación para alumnado con altas capacidades.

12. Medidas de atención á diversidade e dificultades derivadas da fenda dixital.

A variedade de grupos e de alumnado requirirá intervencións concretas e a elaboración duns materiais específicos segundo os casos.

Nos materiais editados tívose en conta esta circunstancia de diversidade e bríndanse múltiples posibilidades de traballo capaces de atender a colectivos de diversa índole. Non obstante, é o profesor, no contexto concreto da súa clase, o que debe detectar, despois da avaliación inicial, as características do funcionamento dos grupos, identificar fortalezas e problemáticas e, en consecuencia, planificar estratexias, metodoloxías, xestión de aula, etc., así como seleccionar que contidos deben ser traballados e cales non, e a maneira de facelo, en función das características individuais de cada alumno.

Nas unidades didácticas inclúense contidos para aqueles alumnos que poden ampliar o desenvolvemento das súas capacidades. Tamén se teñen en conta os alumnos con dificultades para realizar todo o desenvolvemento do proceso. Pensando nestes, ofrécense sínteses moi breves e actividades sinxelas que facilitan o desenvolvemento axeitado.

En cada unidade didáctica poderán seguirse indicacións específicas para o tratamento da diversidade e proporanse exercicios de reforzo e de ampliación.

13. Actividades complementarias e extraescolares.

Para o presente curso académico 2020-2021 non se programan actividades extraescolares específicas para a área de Relixión e Moral Católica na etapa de Educación Primaria dado á emerxencia sanitaria pola Covid-19; máis colaboraremos e participaremos de maneira activa e dentro das posibilidades concretas en todas aquelas que sexan propostas pola comisión de actividades extraescolares do centro no caso que se activasen pola erradicación ou control da pandemia, respectando as medidas reflectidas no Plan de adaptación á crise covid do centro.

14. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica en función dos resultados académicos e procesos de mellora.

O mecanismo xeral será a reflexión referida ós elementos da programación didáctica:

- Se os indicadores de logro asociados con cada estándar determinan adecuadamente o nivel de competencia.
- Se os indicadores de logro asociados con cada estándar determinan adecuadamente o nivel de competencia.
- Se os instrumentos de avaliación seleccionados para cada estándar son acordes para a realización correcta do mesmo.
- Se os estándares de aprendizaxe avaliábeis mínimos están ben definidos para cada nivel.
- Se o deseño da avaliación inicial es efectivo e os instrumentos empregados son os adecuados.
- Se se pode aportar algo máis á fenda dixital.
- Se o plan de reforzamento é funcional
- Nos casos nos que a reflexión non sexa positiva, revisaranse e corríxanse os desaxustes atopados.

Especialista en Relixión Católica